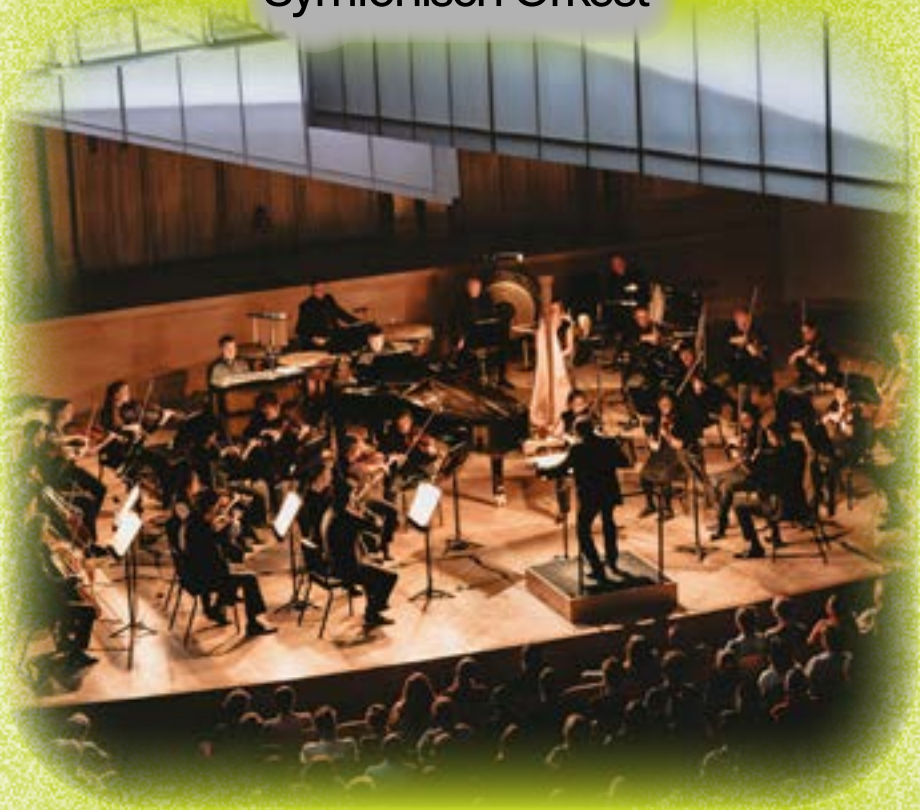
Festival Kortrijk

Mozart X Schubert

Symfonieorkest Vlaanderen & Kortrijks Symfonisch Orkest

zo 01.03 16:00 100'

MET STEUN VAN:

nationale loterij
MEER DAN SPELEN

COPRODUCTIE

SCHOUWBURG KORTRIJK

Voorwoord

Verfijnde melancholie, ingehouden tragiek, dartele virtuositeit en meditatieve stilte: zo breed is het emotionele palet van dit concert. Het Kortrijks Symfonisch Orkest opent met het noodlottige verhaal van Pelléas et Mélisande, subtiel verklankt door de Franse componist Gabriel Fauré. Daarna neemt Symfonieorkest Vlaanderen de fakkel over met Mozarts weemoedige en tegelijk speelse klarinetconcerto. De invloed van Mozart klinkt door in de jeugdwerken van Richard Strauss en Franz Schubert, al is ook de grote lyriek nooit ver weg. Arvo Pärt zorgt voor een meditatief slot met zijn Cantus in Memoriam Benjamin Britten.

SYMFONIEORKEST
VLAANDEREN & KORTRIJKS
SYMFONISCH ORKEST
- 01.03

INLEIDING
Tom De Cock
Herlinde Derycke

TEKST
Tekst door Aurélie Walschaert

Toelichting

Verfijnde melancholie

Het symbolistische toneelstuk *Pelléas et Mélisande* van de Belgische schrijver Maurice Maeterlinck, over de fatale driehoeksverhouding tussen Golaud, diens halfbroer Pelléas en de mysterieuze Mélisande, inspireerde tal van componisten. Arnold Schönberg vertaalde de destructieve passie naar een symfonisch gedicht, Claude Debussy verklankte het onmogelijke verlangen van de personages in zijn enige opera en ook Jean Sibelius componeerde muziek bij het theaterwerk.

Maar de eerste componist die met het tragische liefdesrelaas aan de slag ging, was Gabriel Fauré. Hij deed dat op vraag van de Britse actrice Patrick Campbell, die de Engelse vertaling van het werk in Londen wilde opvoeren. Ze had de vraag eerst aan Debussy gesteld, maar die had de opdracht afgewezen omdat hij al bezig was met een opera over datzelfde onderwerp. Fauré ging wel akkoord, maar bleek uiteindelijk zo drukbezet, dat hij zijn leerling Charles Koechlin vroeg om zijn schetsen te orkestreren. Na de première op 21 juni 1898 – bijgewoond door een enthousiaste Maeterlinck – besloot Fauré de muziek te bewerken tot een suite voor symfonisch orkest. Die is rijker en broeieriger dan de oorspronkelijke versie: al vanaf de eerste noten wijzen subtiele voorbodes op de dramatische afloop.

Ontluikende romantiek

Strauss was nog maar zeventien jaar toen hij in 1881 zijn serenade voor dertien blaasinstrumenten componeerde. De invloed van zijn vader, eerste hoornist in het orkest van de Bayerische Staatsoper, is duidelijk hoorbaar: de muziek roept niet alleen flarden op van de muziek waar de jonge Richard mee opgroeide – van Mozart en Haydn tot de vroege werken van Beethoven – maar ook de hoorn als instrument speelt een prominente rol. Vormelijk past de serenade nog binnen die van de klassieke sonate, maar de klankkleur, lyriek en passionele melodieën die Strauss' latere werken typeren, kondigen zich in de stemvoering en melodische lijnen al aan. Meteen na de première op 27 november 1882 pikte de invloedrijke dirigent Hans von Bülow de serenade op voor de aankomende Europese tournee van de Meininger Hofkapelle. Hij was zo'n fan, dat hij Strauss enkele jaren later vroeg om een nieuwe compositie voor diezelfde combinatie van instrumenten te schrijven.

Ook Schubert schreef zijn vierde symfonie op jeugdige leeftijd. Hij was amper negentien, maar had op die tijd al een indrukwekkend oeuvre bij elkaar gecomponeerd. En hoewel ook in zijn symfonie nog de invloed van de klassieke drie-eenheid Haydn, Mozart en Beethoven aanwezig is, staat dit werk al met een voet in de romantiek. Zelf gaf Schubert zijn Vierde de bijnaam 'Tragische,' al is het niet helemaal duidelijk waarom. Want ook al is dit werk expressief rijper dan zijn eerdere symfonieën – onder andere door meer uitgesproken contrasten tussen hout- en koperblazers en de toevoeging van een tweede paar hoorns – er valt weinig echte tragiek te bespeuren. Integendeel: boven een wat donkerdere onderlaag voert vooral de hoop de boventoon.

Dartele virtuositeit

Terwijl de hoorn een glansrol speelt in de Strauss' serenade, is het de klarinet die in de kijker staat in Mozarts klarinetconcerto. In de tweede helft van de achttiende eeuw zorgden technische verbeteringen zoals de toevoeging van kleppen en wijzigingen aan het mondstuk voor uitgebreidere klankmogelijkheden van het instrument. De klarinet won aan populariteit in het orkest, en ook als solistisch instrument was het plots erg in trek. Ook Mozart was op slag verliefd op de bijzondere klank, in het bijzonder op die van de virtuoze klarinettist Anton Stadler: 'Ik had nooit kunnen bedenken dat de klarinet zo goed in staat was de menselijke stem te imiteren, zo goed als u deed!'

Mozart schreef al zijn belangrijke klarinetwerken dan ook specifiek voor Stadler: van het klarinetkwintet en het 'Kegelstatt'-trio tot solopassages in de opera *La clemenza di Tito*. Maar zijn ultieme ode is zonder twijfel zijn befaamde klarinetconcerto. Dit werk componeerde hij voor bassetklarinet, een iets langere en daardoor lagere versie van de gewone klarinet, mede uitgevonden door Stadler. Net als in zijn andere concerti zocht Mozart een evenwicht tussen solist en orkest, zodat de expressieve mogelijkheden van de klarinet volledig tot hun recht komen. Om de ingetogen klank van de bassetklarinet ruimte te geven, liet hij hobo's, trompetten en pauken weg en zette hij vooral strijkers in voor de begeleiding van de solist. Mozart benutte het volledige klankpalet van het instrument: uitgebreide lyrische passages wisselen af met virtuoze loopjes, chromatische lijnen, snelle registerwissels en grote melodische sprongen. Het concerto werd pas na Mozarts overlijden gepubliceerd, in een aangepaste versie voor de standaardklarinet, zonder dat de weemoedige zoetheid ervan verloren ging.

Meditatieve stilte

'Hier ben ik alleen met de stilte. Ik heb ontdekt dat het voldoende is als één enkele noot mooi gespeeld wordt. Deze ene noot, of een stille tel, of een moment van stilte, biedt me troost.' Met die woorden beschreef Arvo Pärt in een interview in 1976 zijn zoektocht naar een nieuwe muziektaal, die hij de naam tintinnabuli gaf. Daarmee verwees hij naar de melodielijnen die zich stapsgewijs ontvouwen en de drieklanken die rond deze melodie cirkelen, waardoor het lijkt alsof er kleine klokjes klinken.

Die nieuwe stijl gebruikte Pärt in 1978 ook in zijn Cantus in Memoriam Benjamin Britten. Drie rustige, ver uit elkaar liggende klanken van een bel luiden het werk in. Alle partijen spelen dalende toonladderfiguren, die hoog beginnen in de eerste violen en bij iedere volgende instrumentengroep een octaaf lager ingezet worden, met notenwaarden die dubbel zo lang zijn. Zo spelen de contrabassen het oorspronkelijke thema 16 keer trager dan de eerste violen. Een voor een komen alle stemmen samen in een lang mineurakkoord. Pärt schreef het werk ter nagedachtenis aan de overleden Britse componist Benjamin Britten (1913-1976), wiens muziek hij erg bewonderde: 'Net voor zijn dood was ik de ongewone puurheid van zijn muziek beginnen te waarderen. Bovendien wilde ik Britten al heel lang persoonlijk ontmoeten, en nu zal dat niet meer gebeuren.'

PROGRAMMA

- Voorprogramma door het Kortrijks Symfonisch Orkest – Fauré: Pelléas et Mélisande Suite
  - I. Prélude – Quasi adagio
  - III. Sicilienne – Allegretto molto moderato
  - IV. La Mort de Mélisande – Molto adagio

Hoofdprogramma

- Richard Strauss – Serenade opus 7
- Wolfgang Amadeus Mozart – Clarinet Concerto (met Valentin Uryupin als solist & dirigent)
- Arvo Pärt – Cantus in memoriam Benjamin Britten
- Franz Schubert – Symfonie nr. 4 "Tragische"

SHORT BIO

Het **Kortrijks Symfonisch Orkest**, opgericht in 1928, bestaat uit gepassioneerde amateurmuzikanten en staat sinds 2022 onder leiding van Bart Van Beneden. Het orkest organiseert eigen concerten, werkt samen met het conservatorium van Kortrijk en biedt muzikanten een gevarieerd en uitdagend repertoire.

Symfonieorkest Vlaanderen is al meer dan zestig jaar een vaste waarde in het Vlaamse culturele landschap, met zestig gepassioneerde musici en een repertoire van klassiek tot hedendaagse muziek. Het orkest ondersteunt jonge talenten, brengt muziek toegankelijk voor een breed publiek en treedt op in Vlaanderen en internationaal; vanaf januari 2026 staat Martijn Dendievel aan het roer als chef-dirigent.

Valentin Uryupin, geboren in 1985 in Oekraïne, begon als prijswinnend klarinettist en is nu een internationaal gevierd dirigent. Hij werkte met toonaangevende orkesten en opera's wereldwijd en bestrijkt een repertoire van Haydn tot hedendaagse componisten.

KLARA CONTINUO

Geniet van non-stop klassieke muziek

Luister digitaal naar Klara Continuo op DAB+ en vrt max

De Bijloke Muziekcentrum

Meer Symfonieorkest Vlaanderen

beleef je in De Bijloke

ZA 28 MRT | 20:00

A New Generation

Anastasia Kobekina & Symfonieorkest Vlaanderen

"Celliste Anastasia Kobekina en Symfonieorkest Vlaanderen brengen een avond vol vuur op muziek van traditionele componisten."

Info & tickets 09 323 61 00
www.debijloke.be

KLARA · DELEN PRIVATE BANK · nationale loterij · Vlaanderen verbeelding werkt

Bedankt aan alle spelers van de Nationale Loterij. Dankzij hen kunnen wij jullie met Festival Kortrijk een fantastisch (hedendaags) klassiek festival aanbieden.
Jij speelt toch ook?

nationale loterij
MEER DAN SPELEN

Interesse om bij de Nationale Loterij te werken?
Scan Me

KU Leuven Kulak

Slimmer samen

KU Leuven in Kortrijk

Ontdek onze opleidingen
tijdens de infodag
op **woensdag 18 maart 2026.**

► **kulak.kuleuven.be/infodag**

Ontdek jezelf. Begin bij de wereld.

KU LEUVEN kulak

find your wild

Binnenkort bij Wilde Westen

06.03 **Ictus String Trio + Ragazze Quartet**
07.03 **Night Air**
08.03 **I Solisti - Nothing Happens, Twice** *matinee*
08.03 **Fireplace**
08.03 **Brecht Valckenaers**
15.03 **Liederzeit - Die schöne Müllerin** *matinee*
19.03 **Tutu Poane**
26.03 **Grégoire Gerstmans** *Piano Day*
28.03 **Jazz Cats 2026**
03.04 **Nenia, Revue Blanche**

INFO & TICKETS

WILDEWESTEN.BE

find your wild

Organisatie

Wilde Westen vzw
Conservatoriumplein 1
8500 Kortrijk
056 37 06 44
info@wildewesten.be

WILDE WESTEN

Met steun van

Vlaanderen verbeelding werkt
KORTRIJK
nationale loterij MEER DAN SPELEN

Festivalpartners

PUC | CONTINUE
sbb
hello velo
KU LEUVEN kulak
Audika Hoorcentrum

Festivalleveranciers

GROUP VANDECASTEELE mobility solutions
Cristal ALKEN
pepsi

Mediapartner

KLARA

Met dank aan onze partners

SCHOUWBURG KORTRIJK
TRACK MUZIEKCENTRUM KORTRIJK
Conservatorium Kortrijk
zwevegem
UDL

festival
kortrijk

Lid van de Festival van
Vlaanderen-familie

FESTIVAL VAN
VLAANDEREN